

TÁC PHẨM VĂN HỌC ĐƯỢC GIẢI THƯỞNG NHÀ NƯỚC

DŨNG HÀ

Sao mai

TIỂU THUYẾT

NHÀ XUẤT BẢN HỘI NHÀ VĂN

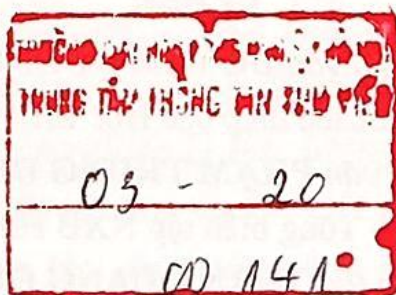

TÁC PHẨM VĂN HỌC ĐƯỢC GIẢI THƯỞNG NHÀ NƯỚC

DŨNG HÀ

Sao Mai

TIỂU THUYẾT

NHÀ XUẤT BẢN HỘI NHÀ VĂN

LỜI NHÀ XUẤT BẢN

Nền văn học cách mạng Việt Nam được Bác Hồ đặt nền móng từ những năm đầu thế kỷ 20 và có bước phát triển rực rỡ từ sau Cách mạng tháng 8/1945, đặc biệt là trong sự nghiệp giải phóng dân tộc và xây dựng lại đất nước sau chiến tranh. Đó là thành tựu to lớn và phong phú cả về nội dung, tư tưởng, nghệ thuật và đội ngũ sáng tác. Những tác phẩm văn học kết tinh tài năng, tâm huyết của nhiều thế hệ nhà văn đã đi vào ký ức hàng triệu người Việt Nam, góp phần nuôi dưỡng vẻ đẹp tâm hồn và nhân cách con người Việt Nam, làm giàu có thêm những giá trị văn hóa Việt Nam mà ông cha ta đã dày công xây dựng. Tập đại thành văn học cách mạng và kháng chiến là bức tượng đài kỳ vĩ ghi lại diện mạo đất nước và con người Việt Nam về một thời kỳ vĩ đại của dân tộc, đưa tiến trình hiện đại hóa văn học lên một tầm cao mới.

Nhằm tôn vinh những đóng góp to lớn vào nền văn học cách mạng, Đảng và Nhà nước quyết định trao tặng Giải thưởng Hồ Chí Minh và Giải thưởng Nhà nước cho các tác phẩm văn học xuất sắc. Tiếp theo bộ sách văn học được Giải thưởng Hồ Chí Minh do Nhà

xuất bản Văn học xuất bản, Nhà nước đã quyết định giao cho Hội Nhà văn Việt Nam và Nhà xuất bản Hội Nhà văn thực hiện dự án “Công bố và phổ biến các tác phẩm văn học được Giải thưởng Nhà nước” (giai đoạn, thực hiện 2014 - 2015).

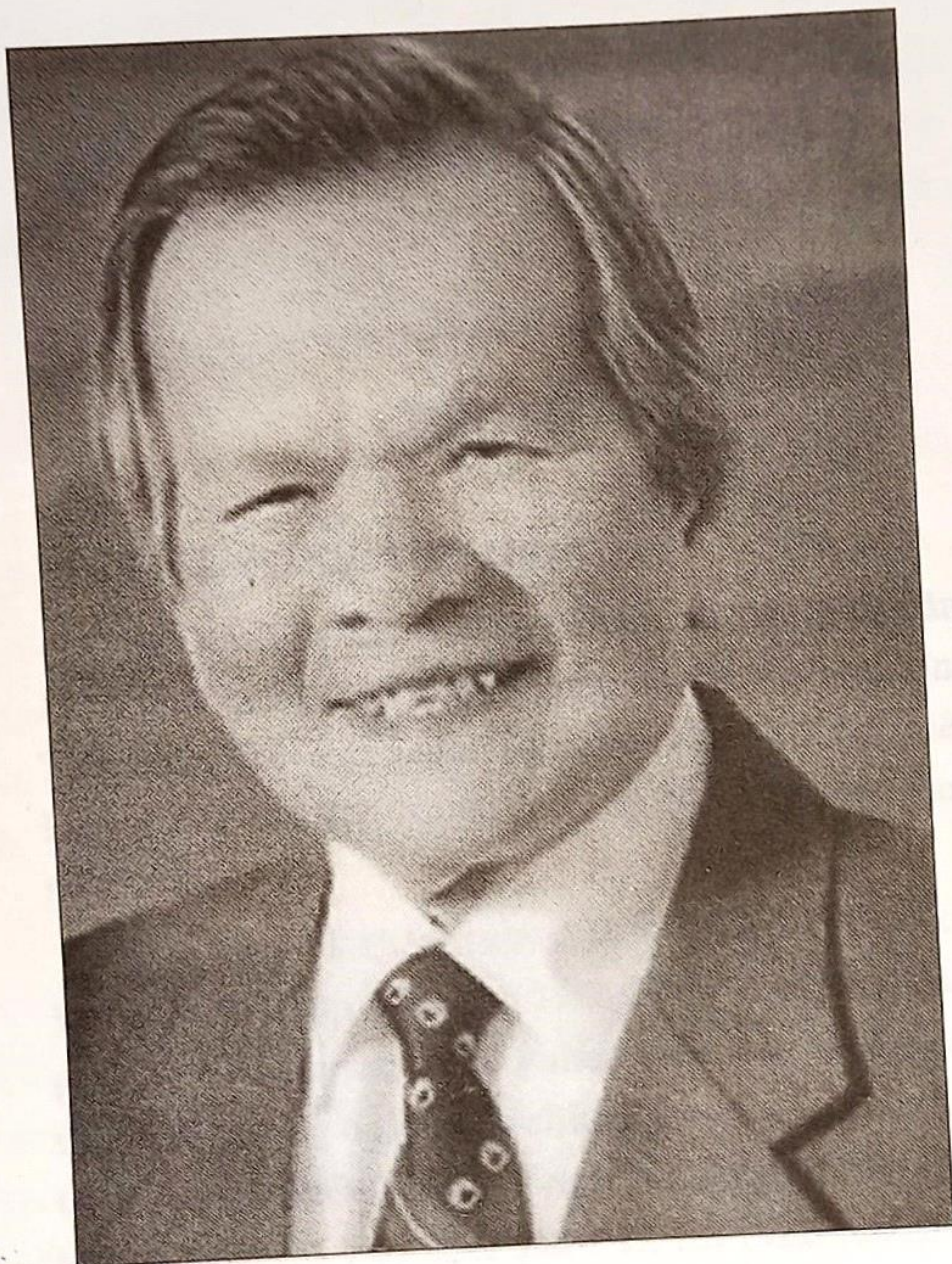
Việc Nhà nước đầu tư xuất bản bộ sách lớn này không chỉ động viên, khích lệ các nhà văn tiếp tục lao động sáng tạo mà còn là công trình thực hiện Nghị quyết 9, Ban chấp hành Trung ương Đảng khóa XI: “Xây dựng văn hóa, con người Việt Nam, đáp ứng yêu cầu phát triển bền vững của đất nước”. Với ý nghĩa ấy, tác phẩm của mỗi tác giả được trân trọng in riêng; tôn trọng tính lịch sử, tính nguyên bản và thống nhất về quy cách, chất lượng, thẩm mỹ... theo tiêu chí của Chính phủ.

Với lòng trân trọng và ý thức trách nhiệm cao, tập thể cán bộ, biên tập viên Nhà xuất bản đã hoàn thành bộ sách quý với sự cố gắng cao nhất. Bộ sách gồm những tác phẩm của 121 tác giả được trao Giải thưởng Nhà nước qua ba đợt, năm 2001, năm 2007 và năm 2012.

Nhà xuất bản Hội Nhà văn chân thành cảm ơn sự quan tâm và tạo điều kiện của các cơ quan chức năng của Chính phủ, Liên hiệp các hội văn học nghệ thuật Việt Nam, Ban chấp hành Hội Nhà văn Việt Nam giúp đỡ chúng tôi thực hiện dự án quan trọng này.

Xin trân trọng giới thiệu bộ sách đến bạn đọc trong và ngoài nước.

NHÀ XUẤT BẢN HỘI NHÀ VĂN

Nhà văn
DŨNG HÀ

TIỂU SỬ

Bút danh khác: *THÁI LINH*.

HỌ VÀ TÊN KHAI SINH: Phạm Điệp. Sinh năm 1929. Quê quán: Xã Hồng Phong, huyện Vũ Thư, tỉnh Thái Bình. Dân tộc: Kinh. Tôn giáo: Không. Đảng viên Đảng Cộng sản Việt Nam. Vào Hội Nhà văn Việt Nam năm 1983.

VÀI NÉT VỀ QUÁ TRÌNH HỌC TẬP, CÔNG TÁC, SÁNG TÁC: Nhập ngũ năm 1946; liên tục hơn 50 năm phục vụ trong quân đội từ chiến sĩ đến cán bộ đại đội, tiểu đoàn, trung đoàn binh chủng. Là thương binh 3/4. Quân hàm Thiếu tướng. Trước khi về hưu là Tổng biên tập tạp chí *Văn nghệ quân đội* (từ 1982-1992). Có truyện ngắn in từ năm 1959, sau vừa làm công tác quản lý vừa viết văn.

TÁC PHẨM CHÍNH ĐÃ XUẤT BẢN: *Gió bắc* (tập truyện ngắn, 1963); *Sao mai* (tiểu thuyết, 1978); *Mảnh đất yêu thương* (tiểu thuyết, 1978); *Đường dài* (tiểu

thuyết, 1987); *Quãng đời xưa in bóng* (tiểu thuyết, 1990); *Cây số 42* (tập truyện ngắn, 1994); *Sông cạn* (2006).

GIẢI THƯỞNG VĂN HỌC: Giải thưởng cuộc thi truyện ngắn tạp chí *Văn nghệ quân đội* năm 1962 với truyện ngắn *Trung thành*. Giải thưởng Nhà nước về Văn học nghệ thuật năm 2012.

CHƯƠNG I

1

Chiếc xe vận tải của binh trạm 51 nhảy chồm chồm trên những ổ gà của con đường chiến lược, quay về hậu phương. Trên xe có chừng mười lăm anh bộ đội và mấy cô gái dân công đang cười nói ồn ào. Mỗi lần chiếc xe rẽ ngoặt, họ lại bị hất dúi vào nhau, lại la hét nhộn nhạo.

Họ là những người thuộc nhiều đơn vị, nhiều bộ phận, từ các ngả rừng, tụ tập ở đầu mỗi binh trạm, và quay ra hậu phương, mỗi người một việc. Họ quay ra rồi lại quay vào ngay, hối hả, vội vã như những đàn kiến ngược xuôi. Họ ra để chuyển vào những thứ hàng rất cần thiết cho trận chiến sắp tới.

Một cậu nào, tay vịn chặt vào thành xe, lắc lư cái đầu rậm tóc và cất giọng rè rè, hát:

*Từng phút từng giây chiến trường đang mong đợi
Chị em mình mau tải đạn nhanh lên.*

*Quê hương ta đỏ chìm trong lửa khói
Anh giải phóng quân đang cần đạn diệt thù.*

Mấy chiến sĩ cùng hòa giọng hát theo. Một cô gái to béo, có khuôn mặt rất tròn, cất giọng lạnh lạnh:

- Rõ dơ các anh! Bài hát của bọn chúng em chứ của các anh đâu!

Bài hát trở nên loạc choạc bởi những tiếng cười và lời cãi cọ của đám thanh niên trai gái. Nói chung, đã thành lệ bao giờ có bộ đội và Thanh niên xung phong gặp nhau cũng vui vẻ, ẩm ỉ và có cãi cọ.

Trong một góc thùng xe, một anh bộ đội, có dáng một cán bộ, ngồi trên chiếc ba lô của mình, hầu như là người duy nhất không tham gia cuộc tranh cãi. Tuổi chừng hai mươi, hai sáu, mặc chiếc áo bông xoàng xĩnh, cổ quấn chiếc khăn dù hoa, nước da bánh mật hơi bị xạm lại vì sốt rét rừng, trông anh không có gì đáng chú ý ngoài một chùm tóc bạc trắng nổi bật giữa mái tóc đen nhánh khô cứng và cặp mắt trông có vẻ u uẩn, hơi buồn, rất không thích hợp với toàn bộ con người.

Dường như không quen với khung cảnh ồn ào, cãi vã của cánh thanh niên nam nữ, và cũng một phần vì định kiến với cái táo tợn của các cô dân công hỏa tuyến, anh cán bộ chỉ ngồi im, lắng nghe với dáng vẻ khiêm tốn. Không mấy ai để ý đến anh, trừ một hai cô Thanh niên

xung phong thỉnh thoảng liếc nhìn mớ tóc kỳ dị của anh rồi ghé vào tai nhau, thì thầm.

Bỗng chiếc xe phanh kít lại, khiến mọi người xô chúi vào nhau, làm nổi lên một trận cười ồn ào và những tiếng dấm lưng thùm thụp.

Một chiến sĩ đội mũ tai bèo, đeo băng đỏ trên cánh tay trái, bất ngờ hiện ra trước mũi xe, tay giơ cao ra hiệu ngăn lại:

- Cho tôi hỏi: Xe này có đồng chí nào là Vũ Hoài Châu? Chính trị viên tiểu đoàn!

Người trung đội trưởng chỉ huy xe ngồi trong ca bin để kèm cặp anh lái xe mới, ló đầu ra cửa xe:

- Có đồng chí Châu. Hỏi làm gì?

Anh chiến sĩ đeo băng đỏ lộ vẻ rất mừng rỡ, hỏi hả:

- Trời! May quá! Tôi tưởng không hoàn thành nhiệm vụ. Chặn mười lăm xe rồi đấy!

Người trung đội trưởng mở cửa xe, ngoái ra phía sau. Anh cán bộ đã nghe tiếng, đứng phắt dậy nhìn xuống:

- Có tôi, Châu đây!

Anh chiến sĩ đeo băng đỏ hơn hờ đứng nghiêm giơ tay chào và rút trong túi ra một mảnh giấy nhỏ:

- Báo cáo! Có điện gửi đồng chí!

Hoài Châu bỡ ngỡ, cầm lấy tờ giấy. Tờ giấy vón vện có mấy dòng:

"Gửi các trạm quân bưu

*Chặn tất cả các xe quay ra, hỏi đồng chí Vũ Hoài Châu
Chính trị viên tiểu đoàn báo đồng chí ấy lập tức quay lại
ngay đơn vị nhận nhiệm vụ".*

Ký tên: S301

Anh chiến sĩ đeo băng đỏ ngạc nhiên trước vẻ mừng rỡ
của người cán bộ, dè dặt hỏi:

- Đúng là gửi cho đồng chí phải không ạ?

- Cho mình đấy! Chính mình đấy! Chà! Phấn khởi! -
Thôi, chào các đồng chí nhé!

Hoài Châu đã hoạt bát hẳn lên, miệng nói tay vơ lấy
chiếc ba lô khoác lên vai.

Suốt hai giờ qua, bây giờ cánh thanh niên trên xe mới
thấy anh cán bộ này cười với họ và đôi mắt anh lấp lánh.

Hoài Châu leo qua thành xe và nhảy vọt xuống, bắt tay
anh trung đội trưởng trong xe, giữa tiếng xì xào đầy vẻ
ngạc nhiên từ trên thùng xe nổi lên:

- Ôi! Ông ấy là Châu à? Châu Sao Mai!

- Người của Đội Sao Mai đấy!

- Thỉnh thoảng vẫn nghe tên trên báo *Mặt trận*, ai
ngờ ông ấy ngồi lù lù ngay trước mặt mà không biết. Chết
cha! Mấy đứa mình cứ tếu mãi!

- Chuyện! Thế mới là Đặc công! Đặc công đi mây về
gió, xuất quỷ nhập thần. Ghê lắm!

- Ông ấy có cái tóc trông buồn cười quá!

Người trạm trưởng già đón Hoài Châu rất ân cần, tuy không giấu được vẻ ái ngại:

- Báo cáo đồng chí! Tôi có trách nhiệm đón xe để đưa đồng chí quay lại ngay bây giờ. Mời đồng chí vào nhà trong nghỉ tạm cho lại sức.

- Tốt quá ông ạ! Tôi sẵn sàng quay lại ngay bây giờ.

Trong phút hưng khởi, anh vừa theo người trạm trưởng vào lán trong tâm sự như với một người đã rất thân:

- Thật là đúng nguyện vọng mình, đồng chí ạ! Nói thật chứ, trên cho mình đi học vào lúc này mình chẳng muốn chút nào. Chiến dịch này to lắm. Đơn vị mình sắp đánh rồi, mà mình lại phải xa nó.

- Thủ trưởng ở Đội Sao Mai ạ?

Người trạm trưởng hỏi với vẻ trọng vọng rất thành thật.

- Tôi là Chính trị viên ở đây!

"VẬY mà đã là cấp tiểu đoàn rồi đấy. Chỉ bằng tuổi con mình!" - Người trạm trưởng liếc nhìn người khách, thâm nghĩ và khẽ thở dài.

Suốt từ lúc ấy cho đến sẩm tối, Hoài Châu bồn chồn đứng ngồi không yên. Bộ chỉ huy gọi anh trở lại, có nghĩa là Sao Mai sắp lên đường. Anh lại được trở về đơn vị thân yêu, được cùng những anh em thân thiết chiến đấu bên nhau. Một ý nghĩ từ lúc ấy lớn vồn mãi trong óc anh: "Lần này sẽ đánh đâu?".

